Ч. 165. Второк 8 серпня (26 липня) 1905. Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Міністер Люкач о положеню на Угорщині. — Події в Росиї і переговори мирові. — Ще про замах в Константинополи.

Угорский міністер просьвіти Люкач в розмові з одним журналїстом так відповів на его питане, чи до дня 15 вересня буде криза залагоджена: На всякий случай ситуация зачинає ся вже проясньовати, бо розпочало ся сполучене партий з 1867 р. Коли то сполучене удасть ся так, як повинно удати ся, то есть оправдана надія, що залагоджене кризи небавком наступить. Лїберальна партия, що правда, розпадає ся, але приклонники угоди з 1867 р. мусять сполучити ся. На питане, чи правительство буде й дальше уневажнювати ухвали опору, відповів міністер потакуючо. Бо преці правительство — так поясняв міністер — хоч і не має наміру допускати ся якогось надужитя закона, не може супротив таких ухвал не робити нічого. Противно, оно покликуючись на муніципальний закон єсть змушене уневажнювати того рода хибні постанови, хоч їх ухвалюють в добрій вірі і задля благородної цїли. На дальше питане, що думає правительство робити, коли би муніципії мимо уневажненя ухвали держали ся єї, відповів міністер, що правительство не думає вступати на дорогу насильства; тай муніципії не можуть провокувати правительства; они можуть апелювати а коли правительство відкине знову, то они можуть віднести ся до леґіслятиви. Але аж до того не прийде, бо до того часу мусить прийти до якоїсь згоди. Правительство стремить так само як і партиї, що стоять на основі угоди з 1867, до помиреня і має надію, що то єму удасть ся.

Недавно тому появила ся була у всїх заграничних ґазетах вість, повторена за росийскими ґазетами, що цар, прочитавши адресу жителїв Хабаровска (над Амуром), в котрій они просять, щоби вести війну дальше аж до розбитя ворога і не відступати анї пяди землї і не платити нїякого відшкодованя воєнного, казав телеґрафічно відповісти, що він вповні удобряє се бажане. Показує ся тепер, що се була лиш проста видумка, бо адреса, яку вислала рада громадска в Хабаровску, містила в собі зовсїм иншу просьбу. По вступній і патріотичній промові сказано там було: Длятого маємо надію і важимо ся просити тебе, великий володїтелю, щоби при покликаню вибраних народу також і наша сторона зі своїми окремими, але мало розслїдженими потребами не була позабута, щоби і єї представителї були допущені також до участи в земскім соборі. Цар не дав на ту адресу нїякої відповіди, лиш написав на ній з боку: „Подїляю зовсїм чувства, які одушевляють хабаровску думу і дякую їй“.

„Нов. Время“ доносить, що московске бюро орґанїзацийне конґресу земств розсилає запрошеня на нове засїдане конґресу, яке має відбути ся дня 24 серпня. На се засїдане запрошують по чотири репрезентанти також з тих ґуберній, де нема земств. Предметом наради має бути проєкт реформ, котрого оголошеня сподївають ся вже в найблизшім часї.

В справі переговорів мирових доносять з Ойстербай, де перебуває президент Сполучених Держав: Вчера приїхали тут насамперед на воєннім корабли японьскі повновластники мирові та поїхали лодкою на яхт „Mayflower“, де на їх повитане дано 19 вистрілів з пушок. В столовій сали представив їх секретар державний президентови Розвельтови, котрий повитав їх короткими словами іменем Сполучених Держав. Вневдовзї опісля прибули на яхт росийскі делеґати, Розен і Вітте, і їх повитано так само вистрілами з пушок. Відтак представлено президентови обох Росиян, а опісля наступило взаїмне представлене повновластників. Коли подано снїдане, виголосив президент Розвельт слїдуючий тоаст: „Вношу тоаст, на котрий не буде нїякої відповіди: прошу панів вислухати его мовчки і стоячи. Пю на благо обох володїтелїв і обох великих народів, котрих заступ-

Безбожна жінка.

(З ческого — Зікмунда Вінтера).

(Конець).

Судиї покликали пана.

Перший судия виложив єму з відповідною пошаною, що судиї постановили. Він думає, що зовсїм не шкодило би, як би женщину всадити до арешту, щоби недопустити єї до гріха, але судиї не знаходять причини, щоби піддати єї тортурам, зате постановили, щоби задержати єї на якийсь час в арештї і через карність і покору відвести єї від того лихого наміру: буде добре часто їй пригадувати на Бога, але вельможний пан повинен покликати також свекруху і цїлу родину та приказати їм, щоби инакше жили і не робили їй пакостий.

Пан вислухав вирок. Якийсь час стояв мовчки і збентежений скубав остру чорну бороду.

Вкінци він сказав, що так зробить; родину Ржігів покликав також сюди до ратуша; молодий Ржіга, чоловік сеї жінки, находить ся на дворі, але єму здає ся, що той чоловік нїчого не винен, бо перед хвилею просив ради Бога за жінкою, щоби єї помилували.

На приказ панів покликав писар сковану женщину.

Знов погляд єї великих, трівожних очий блукав в сали від одного лиця до другого.

Оборонець станув собі коло неї і заворушив ся нетерпеливо цїлим тїлом.

Перший судия почав насамперед говорити:

— Знай, Анно, що справа стояла лихо, вельможний пан наставав, щоби тебе питати після тортурового права і укарати, але ми ухвалили тебе увільнити, так що пан постановив трохи надумати ся і заждати, аж побачить, що ти поправилась. Памятай, що твій намір лихий і моли ся до Бога, щоби відвернув від тебе сатану, що був причиною твого наміреного гріха.

Се рішене писар затягнув до книжки і і виписав на кінци рік тисяч пятьсот вісїмдесять і семий по рождестві Христа.

Женщина стояла підчас того всего непорушно як стовп. Зате красномовний оборонець почав в довгій промові дякувати єї іменем панам за милосерде і дав їй знак, щоби уклякла. Женщина упала на колїна і зложила руки.

— Подякуй! — шепнув їй бесїдник.

— Нехай Господь заплатить вам за вашу ласку! — сказала тихо і дала ся спокійно відвести до вязниці на горі.

Молодий Ржіга виняв з мошонки кілька монет і дав судиї на харч для своєї жінки на кілька тижднів, а потім вийшов легким кроком з ратуша, радий, що єго жінки не завдадуть на тортури.

У вязници поводила ся она спокійно як ягня. Замітала і чистила вязницю, мила лавки, помагала жінцї сторожа в кухни і в догляданю дїтий, але що хвиля ловила ся за голову і говорила, що чує в ухах шум, начеб духи бушували в комині і жалували ся. Була блїда, але з дня на день ставала ще блїдша.

Жінка вязничного сторожа позичала їй на ніч постїл, щоби могла лїпше спати, але она зовсїм не спала, а як часом таки задрімала, то по хвили зривала ся з лавки, кричала та боронила ся руками перед якоюсь марою і будила в той спосіб всїх вязнів. Они проклинали забобонну бабу, котра кричала, що бачить стару женщину, яка росте горі і вширш, понад звід вязниці, все висше і дальше і кидає ся з кіхтями на бідолашну, начеб хотїла видерти їй очи. Отворивши широко налякані очи, повтаряла заєдно розпучливим або благальним, тихим голосом:

— Я знаю, моя мати циганка, простіть, ради Бога, я окрадаю ваше добро, ради Бога, простіть менї, тещо...

То було в пятницю, два тижднї по першій судовій розправі.

Молоду женщину поставили в друге перед суд, сим разом вже без ланцухів. Цїсарський судия з Кутенберґа пригадав їй строгим голосом ще раз все, чого она хотїла допустити ся, пояснив їй, що се не було добре, що не погадала при тім на Бога і вкінци завдав їй питане, чи хоче поправити ся.

Підпираючи змарнїлу голову рукою, прошептала, що поправить ся радо.

Єї випустили і завели до сїний, звідки три инші члени родини Ржігів, старий, молодий і стара удали ся поволи до судової салї.

Господи, як не лютила ся стара, що мусїла йти з Ваномишля до Кутенберґа. Цїлу

ники стрітили ся тут на кораблі. Сподіваю ся щиро і молю ся о то, щоби в інтересі не лиш тих обох великих держав, але й в інтересі цілої людскости станув межи вами скоро справедливий і тревалий мир“. — По сніданю поплили японьскі делеґати на кораблі „Дельфін“ до Порсмес.

Слідство в справі замаху на султана виказало, що допустили ся его якісь межинародні анархісти. Сліди ведуть аж до Женеви. Арештовано якогось Бельґійця, Жоріса, але він випирає ся всякої вини. Здає ся, що в справу замаху була вмішана его жінка.

Новинки.

Львів, дня 7 серпня 1905.

— **Систематизоване нового нотарияту.** На основі § 9 нотарияльної ординациї з 25-го липня 1871 установлено в окрузї бережаньского суду окружного новий нотарият з урядовим осїдком в Бовшівци.

— **Стипендийна запомога.** Вп. пані Ольга з Гузарів Левицка, жена ц. к. нотаря в Винниках к. Львова, зложила 4 с. м. в канцеляриї товариства „Просьвіта“ з нагоди вінчаня своеї доньки Галї з Вп. Романом Ганїнчаком 600 К в цінних паперах на вічний стипендийний фонд з тим, що з відсотків від сеї суми має виплачувати ся що року одна стипендийна підмога для ученика львівскої рускої ґімназиї з VII. або VIII. кляси.

— **Товариство „Народна Гостинниця“** розпочало, як звістно, будову дому, де має ся містити гостинниця. До сего дїла могло товариство аж тодї приступити, коли „Народна Торговля“ ульокувала в тім товаристві значнїйшу суму. Товариство заключило відтак з одною львівскою фірмою умову на будову готелю і задаткувало ту умову, при чім обовязало ся до дальших ратальних вплат на рахунок сеї будови. За уплати на рахунок згаданої тут будови приняв поруку до подвійної висоти уплаченого один з львівских банків. Подаючи се до відомости, просить товариство о піддержане сего підприємства численними приступленями в члени товариства і льокациями капіталів на книжочки товариства, від котрих то льокаций платить 5 прц. При сїй нагоді подає ся до відомости, що канцелярия товариства уміщена поки-що в домі „Народної Торговлї“ у Львові, Ринок ч. 36. Для посилок почтових вистарчає адреса „Народна Гостинниця“ у Львові.

— **Велика спека** настала від кількох днів в цїлій середній Европі. У Львові доходила вчера теплота до 38 степенів. У Відни було онногди звиш 44 степенів тепла, а на многих улицях, що бруковані асфальтом або деревляними клецками, асфальт розтопив ся, а улиці представляли пїби асфальтові мочари. Навіть камінний брук в авли віденьского унїверситету так від спеки піднїс ся, що треба его буде назад вправляти. Було також вже богато случаїв смерти від удару сонця. Метеорольоґічна стация заповідає знову погоду, велику спеку, слабі місцеві вітри і тучі.

— **Страшна пригода** стала ся в пятницю вечером в броварі акцийного товариства броварів при ул. Майзельса у Львові. Занятий там 18-літний робітник Феликс Львовний переходив понад отвертим кітлом, в котрім варило ся пиво і посовгнув ся так нещасливо на дощці, що впав до кітла і страшно попарив ся. Завізвана стация ратункова подала ему першу поміч і відставила до шпиталя. Нещасливому грозить поважна небезпечність.

— **Небезпечний сон.** З Реки (Фіюме) доносять про таку подїю: 25-лїтну доньку тутешнього лїкаря міского, дра Августа Пілленіч, знайдено о 2 год. в ночи покалїчену на улици в нічній сорочцї. Спершу гадали, що она хотїла відобрати собі житє і вискочила крізь вікно та потовкла ся; коли же она опритомнїла, розповіла, що їй снило ся, що якийсь великий пес гавкав і гонить за нею. Утїкаючи перед тим псом, вискочила она через вікно на улицю.

— **Крадїж в білий день.** Невислїджений доси злодїй добув ся вчера в білий день до молочарнї при ул. Гетманьскій ч. 8 за помочию дібраного ключа чи може витриха, а виваживши долотом замок від шуфляди забрав з неї 130 К готівкою.

— **50.000 лїтрів пива даром.** Ческонїмецкий маґнат кн. Макс Еґон Фірштенберґ призначив був з нагоди, що его бровар в Донавешінґен обходив двісталїтний ювилей свого еснованя, 50.000 лїтрів пива даром для гостий, що готові були обходити се незвичайне сьвято. Тимчасом уряд повітовий попсував інтерес не так князеви і его броварови як гостям, що вже тїшили ся з того, що їм трафить ся така дурничка, і заказав роздавати пиво даром, а то з обави, щоби при сїй нагоді не прийшло до якихсь розрухів. Внаслїдок того заказу бровар продавав пиво, але о пятьдесять процент дешевше. Серед таких обставин ледви чи па що придадуть ся антиалькогольні конґреси. Нема здаесь, сумнїву, що далеко більше людий піде на торжество, де дають 50.000 лїтрів пива, хоч би лиш о 50 процент дешевше, як на антиалькогольний конґрес, де не то не дають пива, але ще й кажуть пити воду.

— **Конкурс.** Видїл бурси ім. сьв. Онуфрия в Ярославі подає отсим до відомости, що поданя о приняте до бурси належить вносити на руки видїлу найдальше до 20 серпня 1905 р. Услівя принятя суть: 1) Батько (опікун) ученика мусить бути членом товариства „Бурса ім. сьв. Онуфрия“ в Ярославі. 2) Батько (опікун) ученика має виставити декларацию, що зобовязує ся платити точно з гори умовлену оплату, котра виносить що найменше 20 К. місячно; лише дуже бідні а спосібні ученики можуть бути приняті за низшою доплатою, тому до поданя треба долучити сьвідоцтво убожества. 3) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять оглядини лїкарскі з початком року шкільного. 4) При вступі зложить кождий принятий питомець одноразовий даток на інвентар в сумі 2 К. 5) До поданя треба долучити і сьвідоцтво шкільне за послїдний піврік. Від видїлу бурси ім. сьв. Онуфрия в Ярославі: *о. І. Хотинецкий* предсїдатель, *о. К. Хотинецкий* секретар.

Всячина.

— **З пастуха мілїярдером.** Льорд Мавит Стіфен, один з тих американьских богачів, що числять свої маєтки вже не на мілїони, але на мілїярди, був колись — хто би то гадав — пастухом. Він родив ся 76 лїт тому назад в Дифтон в Анґлії і в десятім роцї свого житя пас ще худобу. Родичі віддали его відтак до якогось купця в Абердін, а він вивчив ся та і прийшов за купецкого помічника до Льондону. Тут одного разу зявив ся якийсь чоловік

дорогу кляла безнастанно, що через таку лїниву, безбожну і негосподарну женщину мусить відбувати таку далеку подорож.

Цісарский судия промовив приязно до родини Ржігів. Докоряв їм, що поводили ся невідповідно з молодою женщиною, іменно стара лаяла еї безнастанно і проклинала, так що доводила невістку до розпуки.

— А чому ти, бовване — звернув ся судия до молодого Ржіги — коли так любиш жінку, чому ти позволив, аби еї кривдили?

— Га, трудно, я уважаю все за допуст божий і єму не противлю ся, а впрочім я цілий день на паньскій роботї; колиж вечером верну домів і довідую ся, що стало ся, пробую халепу сяк-так полагодити, але на всякий спосіб своеї мами не буду бити...

— Послїдний раз пішло о запаску — відозвала ся стара — але судия перебив їй остро:

— Мовчати, не балакати менї тут! Поправ ся і лиши раз невістку в спокою!

Коли вертали до дому, стара йшла сама одна по переду, досить далеко за нею штильгукав старий і безнастанно шевелїв губами. Зовсім по заду лишив ся молодий господар з жінкою. Йшли поруч себе, мовчки, і він не вів еї навіть запід руку.

Анна ловила ся кождої хвилї за голову; коло стовпа, де мучено преступників при допитах, она станула і оперла ся о камінь. Завернула ся їй голова. Чоловік взяв еї за руку, вкриту потом і доторкнув ся еї чола, що було холодне як камінь.

День був ясний, але осїнний вітер тягнув сильно; горою гнав чорні хмари а долом ніс далеко зівяле листє дерев, розсипаючи его і підмітаючи високо.

Чоловік сказав:

— Що тобі, Аннице?

— Нічо.

— Прости менї, Аннице, прости менї — сказав тремтячим голосом — я знаю, що мати хотїла нас відчужити, але більше сего вже не буде.

Анниця йшла поруч чоловіка, глянула на него, але не відповіла нї слова.

Чоловік не знав, що мав говорити.

Вітер свистїв і гудів, зівяле гниле листє лїтало довкола і падало на землю, і в тім вітрі йшло двоє людий своєю дорогою, поволи і тихо, страшно тихо....

Лише раз она відозвала ся. Вже було близько села. Она сказала:

— Ти був моєю другою душею, а й ти мене бив....

Відтак не говорила вже нїчого.

Коли стара війшла до хати, сказала до старого:

— Ти видів, як невісточка загордїла? Удавала, що нас не бачить, а прецїнь має очи такі великі як на павинім пірю.

Два дни пізнїйше молода Ржігова щезла з обійстя.

Глядали за нею, але надармо.

Аж по двох днях найшли еї коло стежки, що вела в поле, повішену на сухій галузи старого дерева. Над еї головою сидїли птиці і дзьобали спокійно червоні дикі ягоди.

З Кутенберґа прийшов кат з двома помічниками. На приказ власти молодий Ржіга мусів принести копицю соломи, заплатити катови або „земскому местникови“, як его звали, вісім кіп шелюгів і тїло безбожної самоубийницї Анни, за те що не памятала на Бога і віддала душу сатанї, спалив земский местник в соломі.

Підчас міністерияльної кризи.

(З болгарского — Івана Вазова.)

Одного дня, в середу, вісти про кабінетову кризу задержали всїх прохожих в містї. День прекрасний. Сонце сьвітило ясно на блїдо-синім, осїннім небі, розсіваючи по задуманій природї цїлюще тепло, тихе, наче весняне.... Парк князя Бориса був пустий, поля, що его окружали, були також пусті. Вітош, вкритий ніжним рубцем першого снїгу, сповитий прозорою опоною мраки, діставав нової принади. Він немов віддаляв ся на кінци овиду.

Я вийшов з парку і удав ся в сторону як Курибаґляр, котрого гущавина, забарвлена золотими красками осени, непереможно своєю мелянхолією і поетичним спокоєм манила мою душу.

А кабінетова криза спустошила поля. Я не бачив нїкого на проходї того дня, що розпочинав так мило чудову, софійску осінь. Лише далеко за окопами дві стати зарисовували ся в безлюднім просторі.

Певно пара залюблених і то.... в часї мінїстерияльної кризи....

* * *

Я усів в тїни великої вишнї, на мягкій мураві. Зпоміж галуз відкривав ся вид на Софію, що тонула в промінях сонця. До мене доносив ся з міста гамір, злагіднений і мягкий, подібний до далекого стону. Мелянхолія і тишина гаїв, зложених з лїщини, вишень, слив, лип і білих тополь, що мене окружали, легкий шум листя, розкішне почуванє самоти і свободи, золотаве листє, що спадало на мене, все те було чудове, поетичне. Зелені галузки, густі

з Монреаль в Канаді і щось купував, а Стіфен обслугував его. Той чоловік побачив тоді, що підпис помічника купецкого показує імя якоїсь знакомої єму родини. Зачала ся зараз розмова і показало ся, що той чоловік, якийсь Дональд Смайс, а Стіфен то собі свояки. Смайс завізвав тоді Стіфена, щоби той поїхав з ним до Канади, а Стіфен охотно на то пристав. То було в 1850 р. Оба завели собі відтак в Монреаль торговлю вовняними товарами; але Стіфен мав великий талант до банкових інтересів і оба взяли ся до більших підприємств. Они були перші, що дали почин до будованя великої канадийскої зелізниці Пасіфік, котрої президентом був Стіфен аж до 1888 р. В два роки опісля по викінченю тої великої зелізниці дістав Стіфен титул барона Мавит Стіфен. Коли королева Віктория в 1891 р. обходила ювилей, дарував Стіфен міліон долярів (15 міліонів корон) на будову шпиталю імени королевої Вікториї і за то іменувала его королева членом палати панів. Стіфен роздавав як в Канаді так і в Англії великі суми на всілякі добродійні цїли а 35 своякам дав 12 міліонів корон на то, щоби они знали, що то значить мати великі гроші. З початком сего року жертвував він знову на основане шпиталя короля Едварда таку суму гроший, що дає річного доходу 225.000 корон.

Телеграми.

Ойстербай 7 серпня. Стріча відпоручників Япанії і Росиї була дуже сердечна.

Петербург 7 серпня. Командант Владивостока завізвав всіх купців прибувших з заграниці, щоби зі взгляду на облогу виїхала з міста. Кільком купцям позволено позістати в Хабаровску.

Нюпорт (Род-Айленд) 7 серпня. Яхти на котрих їдуть мирові повновластники, прибули тут вчера по полудни, а вечером поплили дальше. Вітте їде зелізницею.

Танґер 7 серпня. (Б. Райтера). Наспіла тут вість, що межи войском султана а приклонниками претендента відбула ся битва і скінчила ся мабуть некористно для султаньского войска.

Москва 7 серпня. Убийника городского голови ґр. Шувалова, Киликовского, засудив военний суд на кару смерти.

Петербург 7 серпня. „Нов. Время" довідує ся, що у верховодячих кругах есть намір утворити міністерство, котрого задачею було би переводити вступні наради над предложенями, котрі були би предкладані думі державній.

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

корчі окружали мене таємно, немов укривали в своїм нутрі милі несподіванки. Моя фантазия заострювала ся і чарівний сьвіт поезиї кидав занавісу на сю закутину.

На жаль, будучи дитиною прозаїчного віку, я не міг мати духової розкоші синів старинної Грециї, ані віри в себе, що міг би відтворити поетично сю гарну, таємну закутину, таку ідиллїчну, а таку погоджену.

Ані русалки чорноокої
Із над води, із над глубокої
Побачити нема надії...
Нї сьпіву милої пташини
Почути із корчів лїщини
Немов у сонній мрії....

А проте кабінетова криза триває дальше....

Нагло я замітив, що тут не було так пусто і безлюдно. Між галузєм пересували ся дві... русалки — нї, дві женщини, чорно одїті, одна старша, друга молода і гарна....

Присутність тих двох женщин нарушила зовсїм самоту тої чарівної закутини, не лишаючи єї краси. Навпаки.... Они перейшли попід дерева, глядаючи лїпшого місця, чи лїпшої тїни, щоби усїсти. Я засоромив ся, що лише себе уважав здібним мріти в тїни дерев.... Нї, були ще дві мрійницї.

Нараз прийшло менї на думку, чи не переступив я границь посїлости тих женщин, бо глядїли на мене здивовані і очевидячки невдоволені. Мусїло так бути. Незабаром надійшло численнїйше товариство з припасами і бутельками. Видко постановили устроїти собі ідиллїчну забаву, мимо міністерияльної кризи.

Я був там злишний, тому встав і відійшов.

* * *

Я усїв дальше під оріхом, де не доносили ся людскі голоси. Віддав ся знов солодкому лїнивству і мріям, серед окружаючої мене зелени. Кілька пташків цьвіркало дуже весело недалеко. Крізь галузє дерев пробивало ся синє небо, по котрім сунули ся срібні хмарки, закриваючи хвилями сонце, котре, все побідоносне, сьвітило тим радіснїйше.

Боже, як тут добре! Крізь гущавину доходив до мене голос бубна і клярнета, що замішало всю тишину. То певно циганьске весїлє на передмістю Перловци, що находить ся по тій стороні річки.

Та музика пригадала менї дїточі лїта. З якою радостию вслухував ся я в неї в роднинім селї! Як же промовляла до моєї души та дика музика! Тоді.... На жаль, тоді не лише она була повна розкоші... все, все було одною розкішю....

Час минав незамітно швидко. Сонце спускало ся до Люлиньских гір; тїни видовжували ся, а холод давав ся відчувати.

Я перенїс ся на сонце, що облило мене благодатним теплом. Океан проміній спивав ся з неба. Проміні теплі, милі, пестливі, як поцїлуї.... Гарний той наш Курпбаґляр!

Але чому він носить таке кострубате, варварске імя, що не приносить чести тому місцеви, замешкалому принадними дриядами?... На жаль, его ідиллїчність зменшує ся кождого дня. Житєва проза наповнює его сьмітєм, плуг нищить его зелені поляни і левади, касарні і арсенал відривають що року кусники его розкішних піль; погані доми і обідрані бараки кидають гидкі тони в его гармонїю; повени рвуть глубоко его боки. Покидають его русалки поета, пісні соловія, відгомін поцїлуїв і поезия....

А барабан товк ся в дни міністерияльної кризи!

* * *

Я пустив ся тїнистим яром до річки Перлївця. Ішов тїсними, тихими уличками, повними сьмітя і помий, поміж убогі, мізерні хатки, з розваленими парканами або штахетами, цікаво приглядаючи ся убогим женщинам на подвірях, що пряли або щось латали.

Вивіска над одним шинком звернула мою увагу. Вона заціканила би кождого. Там була замітна напись: „**Шинок під Наполеоном**". Француский полководець був представлений на кони, як показував кільком воякам на піраміди, що виднїли далеко. А під тим вісім напись: „Впрочім тямте, що чотириста віків глядить на вас!" Був се переклад звісної, пустої фрази ґенерала Бонапартия: „Soldats, quarante siècles vous regardent du haut de ces piramides!" То невинне „впрочім тямте" і та мала похибка в числах викликали усьмішку на моїм лици....

В тій хвили обідраний чоловічок в шапці вельосипедиста вийшов з коршми. Запитаний мною представив ся яко шинкар. Я позволив собі звернути его увагу, що 40 віків глядить з пирамид, а не 400.

— Противно, пане, то чотириста віків — відповів шинкар спокійним, навчаючим голосом.

В певнюю его, що его історія хибна. Він впирає ся, що то моя фальшива. Вивязує ся коротка історична суперечка. Але він радить менї, щоби я лїпше прочитав історию Наполеона, а на будуче щоби не говорив про річи, котрих добре не розумію. І з видом побідника покинув мене, удаючи ся в напрямі циганьскої хати, звідки доходив голос бубна.

Засоромлений і побіджений вернув я в мелянхолійнім настрою до міста, де заєдно панувало заворушенє і напруженє під впливом вістий о міністерияльній кризі....

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. — (Телефона ч. 527).